

Siklósi Zsuzsanna: **Az alföldi kora rézkor réztárgyainak társadalomrégészeti értelmezése az újabb archeometriai adatok fényében**

Richard Madgwick, Katie Faillace, Morten Andersen, Marc-Alban Millet, Hajdu Tamás, Kiss Krisztián, Szilágyi Márton, Faragó Norbert közreműködésével

Az utóbbi évtizedben ismert lelőkontextusból, rövid életű mintán végzett AMS mérések felvetették a kora rézkori tiszapolgári és középső rézkori bodrogkeresztúri kultúrák időbeli átfedését az Alföldön. Ennek a kronológiai problémának a további vizsgálatára újabb méréseket végeztünk, valamint összegyűjtöttük a korszakból rendelkezésre álló AMS méréseket nemcsak az Alföld, hanem a környező régiók területéről is. Ennek eredményeképpen 86 mérés alapján tudtuk modellezni a tiszapolgári illetve a bodrogkeresztúri stílusú kerámiával jellemezhető leletegyüttesek egymáshoz való időbeli viszonyát. A radiokarbon mérések Bayes modellezése alapján 130 (68,2%) 230 éves átfedéssel számolhatunk a két stílus használata között, melyhez térbeli eltérések is társulnak.

A projekt fő kérdése a fémművesség társadalmi hátterének értelmezése, mely a fenti új kronológiai helyzetben alapos átértelmezést igényel. Ehhez a régészeti kultúrák homogén egysége helyett alulról, az egyes lelőhelyek felől építkező megközelítést alkalmazunk, mely lehetővé teszi az egykori szociokulturális sokszínűség leírását. Előadásunkban az újabb, a réznyersanyag származására (ólomizotóp és elemösszetétel) és az emberi mobilitásra (stroncium izotóp) utaló vizsgálatok eredményeinek bevonásával igyekszünk értelmezni a kora rézkori alföldi közösségek szerveződését.